

ОСОБЛИВОСТІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ОМАНУ ВИСОКОГО (*INULA HELENIUM*) ДЛЯ ВНЕСЕННЯ ВИМОГ ДО ДЕРЖАВНОЇ ФАРМАКОПЕЇ УКРАЇНИ

Спиридонова Н.В., Губарь С.М., Євтіфєєва О.А.*

Державна науково-дослідна лабораторія з контролю якості лікарських засобів

** Кафедра аналітичної хімії*

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Labcq@ukr.net

На сьогодні лікарські препарати на основі лікарської рослинної сировини (ЛРС), які мають ефективну терапевтичну дію, складають значну частину фармацевтичного ринку. Оман високий (*Inula helenium*) широко досліджується з метою створення нових лікарських препаратів. Застосовують оман високий переважно як відхаркувальний та дезінфікуючий засіб при захворюваннях верхніх дихальних шляхів та при захворюваннях шлунково-кишкового тракту. Оман високий входить до складу лікарських препаратів, які мають відхаркувальну («Бронхофіт», «Пектолван-Фіто», «Доктор Мом», «Екстракт складний відхаркувальний», «Доктор кашель»), тонізуючу («Імунофіт», оригінальний бальзам «Бітнера») та противиразкову дію («Алантон»).

Офіційною сировиною оману високого є кореневища з коренями. У хімічному складі кореневищ з коренями оману високого ідентифіковані основні класи біологічно активних сполук (БАС) – сесквітерпеноїди, вуглеводи – глюкоза, інозит, інулін (до 45%). Крім того знайдено ефірне масло, яке називають алантовим, яке містить суміш біциклічних сесквітерпенових лактонів – алантолактон, ізоалантолактон, дигідроалантолактон, дигідроізоалантолактон, азулен. Також у їх складі присутні кислоти – міристинова, пальмітинова, стеаринова, олеїнова та тритерпеноїди – β - та γ -ситостерол, стигмастерол, дамаранедіол, фриделін, стигмастерин та ін.

На цей час існує декілька монографій, за якими стандартизовано вимоги щодо якості кореневищ з коренями оману – стаття ГФ XI «Кореневища и корни девясила высокого», монографія в Британській фармакопеї «*Helenii rhizoma*», монографія «Девясила кореневища и корни» в Фармакопеї Республіки Казахстан та монографія «Девясила кореневища и корни» в Фармакопеї Республіки Білорусь, а в Європейській Фармакопеї відсутні вимоги до даної ЛРС. У Державній Фармакопеї України (ДФУ) також відсутня монографія на зазначену ЛРС, тому розробка монографії та внесення її до ДФУ є дуже актуальною.

Виходячи з вищезазначених досліджень, особливістю стандартизації оману високого є проведення ідентифікації та кількісного визначення за сесквітерпеновими лактонами та полісахаридами, як за основними БАС, що впливають на фармакологічну активність препаратів на основі даної ЛРС.